

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ «EUROPEAN GREEN DEAL»

Качур Юлія Артурівна

студентка магістратури

Ужгородського національного університету

Дроздовський Ярослав Петрович

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Ужгородського національного університету

Лідером у сфері сталого розвитку, без сумніву, вважають Європейський Союз. У 2019 році ЄС приймає стратегію «Європейський зелений курс» (ЄЗК), яка до 2030 року перетворить ЄС у сучасну та конкурентоспроможну економіку, забезпечивши мінімізацію забруднення довкілля та перехід до сталого «зеленого» розвитку.

«Європейський зелений курс» має на меті перетворити кліматичні та екологічні виклики у можливості нового типу зростання для всіх сфер економіки, роблячи цей перехід справедливим та всеохоплюючим для усього людства. Як зазначила Президент Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн: «Європейський зелений курс – це наша нова стратегія зростання, це стратегія розвитку, яка віддає більше, ніж забирає». Завдяки ЄЗК можна підвищити ефективне використання ресурсів шляхом переходу до чистої, «циркулярної економіки». «Європейський зелений курс» охоплює всі галузі економіки, зокрема транспорт, енергетику, сільське господарство, будівництво та галузі промисловості, у т.ч. і виробництво сталі, цементу, текстилю та хімікатів, що завжди вважались «брудним виробництвом».

ЄЗК передбачає реформування «кліматичної» політики, що націлює ЄС на вирішення трьох основних стратегічних цілей:

По-перше, курс зосереджений на досягненні чистого нульового рівня забруднення, скорочення викидів парникових газів у всіх секторах економіки. Головною метою є збільшення частки відновлюваної енергетики у енергетичному балансі ЄС.

По-друге, планується зменшити частку використання ресурсів та ресурсозалежність європейської економіки за рахунок переходу до «циркулярної економіки», оскільки Європа залишається одним із основних споживачів природних ресурсів у світі.

По-третє, у ЄС планується регулярно прийняття і впровадження комплексних та інтегрованих заходів задля адаптації до змін клімату [1].

Основним та базовим документом, який закладає основи та передбачає основні напрямки впровадження стратегії ЄЗК є Комюніке [2]. Прийняття документу є вкрай важливим, так як проблематика «екологізації» стосується не тільки недопущення забруднення оточуючого середовища, але й всіх найважливіших сфер людського та суспільного життя. Документ аналізує кожен компонент Європейського зеленого курсу: зміна клімату, енергетика, транспорт, промислова стратегія, сільське господарство, нульове забруднення, біорізноманіття, фінанси, торгівля.

Зміна клімату продовжує створювати значні ризики для розвитку Європи та Світу, що посилює зусилля щодо захисту клімату, сприяє формуванню сталої економіки. Робота країн ЄС щодо адаптації кліматичних змін до викликів сталого розвитку продовжує впливати на державні та приватні інвестиції, у тому числі – на вирішення глобальних проблем. Важливо, щоб у ЄС інвестори, підприємства, міста та громадяни інтегрувалися у процес боротьби зі зміною клімату, оскільки кліматична політика безпосередньо торкнеться всіх. Тому важливо підійти збалансовано до розподілу витрат на впровадження ініціатив щодо переходу до зеленої економіки та вирішення кліматичних питань [3].

Передбачено інтегрувати кліматичні цілі в усі сектори економіки і суспільного життя та досягти кліматично нейтральної економіки ЄС. У ЄС розроблено дієві економічні механізми переходу до сталого розвитку. Так, поступово у ЄС будуть впроваджувати механізм мінімальних податкових ставок енергетичного податку на природний газ та «зелену» електроенергію, а також високі, протекціоністські мита на імпорт до ЄС товарів та послуг, які вироблені в інших країнах з порушенням принципів «екологізації» та за рахунок високих обсягів викидів CO₂ (так званий – «прикордонний вуглецевий збір на викиди CO₂», який сплачують у ЄС імпортери такої продукції, що вироблена на основі старих «вуглецевих» технологій з високим вмістом викидів CO₂). За «Європейським зеленим курсом» платники податків у ЄС повинні будуть фінансувати підтримку екологічних державних закупівель, розбудову «зеленої інфраструктури» та впровадження компенсаційних заходів для промисловості, що переходить до сталого «зеленого» виробництва [1].

Одним з джерел фінансування проєктів сталого розвитку на території ЄС та ще одним джерелом надходжень до бюджету ЄС встановлений податок, який буде сплачуватися всіма державами-членами та базується на основі кількості неперероблених пластикових відходів. Тобто, кожна країна ЄС тепер самостійно має вирішити як його сплачувати [4].

Деякі з технологій і рішень, критично важливих для забезпечення цієї трансформації, перевірені і потребують швидкої комерціалізації,

тому участь венчурного капіталу є ключовим. Для значних змін на ринку та розвитку більш складних технологій, для проведення досліджень і розробок необхідна цільова підтримка з боку урядів та корпорацій, участь яких буде ключем до подальшого успіху впровадження технологій для боротьби зі зміною клімату – як з точки зору їх нульових зобов'язань, які стимулюють попит на нові рішення, так і з точки зору їх інвестицій в комерціалізацію інновацій. Фінансові залучення, комерційне ноу-хау і галузеві знання допоможуть стартапам зорієнтуватися в тому, як швидко впроваджувати і масштабувати нові інновації на ринку [5].

«Циркулярна економіка» створює нові можливості для ЄС, оскільки підвищує продуктивність праці та віддачу ресурсів, забезпечує суттєву економію матеріалів, створює можливості для появи нових «зелених» робочих місць і для розвитку інновацій. Крім того, формуються нові екологічні та системні можливості для інноваційного МЕС країн. Найбільш актуальними напрямками є зменшення викидів, використання та споживання сировини та матеріалів, збереження та підвищення ефективності використання земель, зменшення впливу негативних зовнішніх чинників, які заощадять для європейських підприємств близько 600 млрд. євро. Заходи щодо збільшення продуктивності праці та ефективності використання ресурсів на 30% до 2030 року можуть збільшити ВВП країн ЄС майже на 1%, при умові створення 2 мільйонів додаткових робочих місць [6].

Зміна клімату та погіршення стану навколишнього природного середовища впливає на кожну людину. Вирішення таких проблем потребує глобального рішення, саме тому ЄС прагне встановити стандарти задля сталого зростання через «Європейський зелений курс». Метою «European Green Deal» є трансформація ЄС у справедливе та процвітаюче суспільство із сучасною, ресурсо-ефективною та конкурентоспроможною економікою, де у 2050 році економічне зростання не буде пов'язане з використанням вуглецевих ресурсів, а викиди парникових газів та CO₂ будуть зведені до мінімуму.

Вирішення системних проблем задля трансформації європейської економіки відбувається на засадах сталого розвитку до 2050 р та відповідно до принципів стратегії «Європейський зелений курс». ЄС проводить реформи у сфері енергетики, проводять діджиталізацію всіх процесів управління енергетичним сектором, приймають директиви та закони, які сприяють зміні клімату та «озелененню» економіки, вводять податки на «неекологічні» виробництво, послуги та товари, фінансують «зелені технології». Однією із ініціатив є кліматична програма є «Fitfor 55», яка націлена на перегляд «Системи торгівлі викидами» у ЄС, Директиви Стратегія ЄЗК спрямована на захист, збереження та зміцнення природного капіталу ЄС, а також на охорону здоров'я та

добробут громадян. Вона повинна ставити людей на перше місце і звертати увагу на регіони, галузі та працівників, які зіткнуться з поточними проблемами структурної перебудови економіки через впровадження даної стратегії. Отже, цей перехід має бути всеосяжним, тому першочергового значення набуває активна участь громадськості, великих компаній та ТНК, організацій, владних структур, що принесе суттєві зміни у перехідному періоді. Масштабна, кліматично орієнтована трансформація різних секторів економіки потребує залучення до аналогічних змін і країн-сусідів ЄС, а також – партнерів ЄС в усьому світі. Висуваючи можливі рішення та стратегію до дій, ЄС доводить, що використання дипломатії та міжнародного економічного співробітництва здатні вирішити нагальні питання людства.

References:

1. A European Green Deal. Available at: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
2. Communication from the commission The European Green Deal. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>
3. Regulation (EU) 2021/1119 of the EUROPEAN Parliament and of the council of 30 June 2021 establishing the framework for achieving climate neutrality and amending Regulations (EC) No 401/2009 and (EU) 2018/1999 ('European ClimateLaw').
4. Fit for 55 will raise bills for vulnerable Europeans. Available at: <https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/fit-for-55-will-penalise-poor-europeans>
5. A «Fitfor 55» Package Based on Environmental Integrity and Solidarity A «Fit for 55» Package Based on Environmental Integrity and Solidarity. Available at: https://static.agoraenergiewende.de/fileadmin/Projekte/2021/2021_03_Silver_Bucks_hot/A-EW_206_Fit-for-55-Package_WEB.pdf
6. 2021–2027 Multiannual Financial Framework – Own resources of the European Union Reforming theEU's financing system. Available at: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/630265/EPRS_BRI\(2018\)630265_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/630265/EPRS_BRI(2018)630265_EN.pdf)